

Влада Републике Србије

Савет за интеграцију повратника
по основу Споразума о реадмисији
Комесаријат за избеглице и миграције

ИНФОРМАТОР ЗА ПОВРАТНИКЕ ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ

ИНФОРМАТОР ЗА
ПОВРАТНИКЕ ПО
ОСНОВУ СПОРАЗУМА О
РЕАДМИСИЈИ

Захваљујемо Швајцарској Агенцији за развој и сарадњу (СДЦ) која је омогућила штампање овог приручника у оквиру пројекта “Подршка Националној координацији реинтеграције повратника - Фаза II”, а посебну захвалност треба изразити Влади Швајцарске која је обезбедила потребна финансијска средства.

Ставови из ове публикације представљају ставове аутора и не морају истовремено да изражавају ставове СДЦ-а и Владе Швајцарске.

Повратници по основу споразума о реадмисији у овом информатор могу да нађу упутства која ће им помоћи да се снађу у својој држави на што бољи и бржи начин.

Службе које ће Вам пружити основне информације о правима и могућностима за Вас и Вашу породицу:

- **Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије**

Народних хероја 4, Нови Београд

тел: +381 11 285 78 90 (централа), факс: +381 11 312 95 85

Реадмисија: тел: +381 11 285 75 72, факс: +381 11 260 29 55

радно време: 07:30-15:30

www.kirs.gov.rs

- **Канцеларија за реадмисију на Аеродрому „ Никола Тесла“, Београд**

Тел: +381 11 209 78 79

радно време: 07:30-23:00

е-маил: readmisija@kirs.gov.rs

ШТА ЈЕ РЕАДМИСИЈА?

Реадмисија (re-admission - „поновни прихват“) јесте поступак враћања и прихватања лица која не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак на територију друге државе или боравак на њој. Поступак реадмисије спроводи се на основу потписаних споразума о реадмисији између наше државе и других држава.

КО СУ ПОВРАТНИЦИ?

Повратник по основу Споразума о реадмисији јесте лице које се враћа односно преузима, а утврђено је да је држављанин једне од страна уговорница. То може бити:

- а. лице које је илегално ушло на територију друге стране уговорнице или тамо илегално борави
- б. лице које је по истеку важења визе или боравка за који није потребна виза бесправно боравило на територији друге стране уговорнице
- в. лице које је по истеку краткорочне дозволе боравка коју је издала једна од страна уговорница бесправно боравило на њеној територији
- г. лице коме је у поступку пред надлежним органима друге стране уговорнице одбијен захтев за азил или је поступак по захтеву за азил обустављен, а које је обавезно да напусти територију друге стране уговорнице.

За потребе овог приручника, повратником се сматра свако лице које поседује путну исправу путни лист.

Регистрација при повратку

По повратку у Републику Србију, уколико је повратак извршен преко граничног прелаза на Аеродрому „Никола Тесла“, молимо Вас да се региструјете у Канцеларији за реадмисију на аеродрому.

Уколико сте се вратили преко копненог граничног прелаза, можете да се јавите поверенику за избеглице и миграције у општини у којој сте имали пријављено пребивалиште пре одласка у иностранство, претходном месту боравишта или у другом месту у које планирате да се привремено или трајно настаните, односно у месту у које сте упућени.

Канцеларија за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла“, Београд

У Канцеларији за реадмисију радници Комесаријата за избеглице и миграције ангажовани су на пословима:

- информисања повратника о њиховим правима и обавезама давања савета
- примарног и ургентног прихвата
- превоза повратника до центара за интервентни прихват Комесаријата за избеглице и миграције
- информисања повратника о првим радњама које треба да предузму ради прибављања докумената
- упућивања на Повереништва/Савете за миграције и друге службе у локалним самоуправама ради даље помоћи

У Канцеларији Вам је омогућен контакт са родбином и пријатељима који Вас очекују.

Центри за интервентни прихват

Центри за интервентни прихват служе за смештај најугроженијих повратника. Повратници које изјаве да немају могућности за привремени смештај, да немају блиске сроднике ни пријатеље, смештају се у Центар за интервентни прихват на основу *Упута* који издаје Комесаријат за избеглице и миграције. Лица која изјаве да не желе да привате ову врсту смештаја обавезна су да потпишу *Изјаву* да им није потребна помоћ за ургентно збрињавање.

Центри за интервентни прихват повратника се налазе у **Белој Паланци** и **Шапцу**.

У центрима за интервентни прихват повратницима се пружају следеће услуге:

- смештај и исхрана
- информације о правима, обавезама и могућностима
- помоћ за започињање процеса прибављања документације
- обавештавање и ургенције код центара за социјални рад о потреби изласка на терен, ради обављања надлежности из свог домена
- обавештавање и посредовање код надлежних служби о потреби хитне реакције када су у питању посебно угрожене групе, ради обављања ресорне надлежности

Период ургентног збрињавања предвиђен је за временски период у трајању најдуже до 14 дана.

По истеку рока предвиђеног за ургентно збрињавање помоћ и подршку можете остварити у месту у коме сте имали пријављено пребивалиште пре одласка у иностранство, претходном месту боравишта или у другом

месту где планирате да се привремено или трајно настаните, односно у месту где се упућујете.

Уколико немате новца за карту биће Вам обезбеђен превоз до места пребивалишта. Уколико Вам је потребна оваква врста помоћи, обратите се центрима за социјални рад који обезбеђују бесплатну карту за превоз у једном правцу.

У Београду потврду за бесплатну карту можете преузети у Центру за социјални рад у Ломиној улици број 39.

Путни лист

Путни лист је путна исправа која служи само у поступку повратка и важи за један улазак на територију Републике Србије. Путни лист Вам је издат са роком важења **од најмање 3 месеца од дана издавања.**

У недостатку других докумената, на основу путног листа повратник остварује приступ следећим правима:

- лична индентификација
- хитна медицинска помоћ
- обраћање Центру за социјални рад
- започињање процеса уписа деце у основну и средњу школу

Уколико лице изгуби путни лист дужно је да нестанак пријави најближој локалној станици полиције ради издавања потврде о губитку путног листа која ће Вам послужити као замена.

Пошто је путни лист привремена исправа, потребно је да што пре започнете процес прибављања личне карте, а уколико немате пријављено

пребивалиште, пре прибављања личне карте потребно је да извршите пријаву пребивалишта. То је основни услов за остваривање Ваших права.

Шта урадити по повратку?

Циљ је што пре доћи у место пребивалишта и пријавити се надлежним органима ради остваривања права на:

- лична документа
- социјану заштиту
- здравствену заштиту
- право на образовање
- право на рад

Место пребивалишта је место у коме се грађанин настанио с намером да у њему стално живи, односно место у коме се налази центар његових животних активности, као и професионалних, економских, социјалних и других веза које доказују његову трајну повезаност са местом у које се доселио.

Пријава пребивалишта подноси се лично на прописаном обрасцу, при чему је потребно приложити следећа документа:

а. важећу личну карту подносиоца пријаве

б. исправе којима се доказују подаци из пријаве (доказ о правном основу коришћења стамбене јединице на адреси на коју се пријављује тј. уговор о купопродаји стана, уговор о поклону стана, правоснажно оставинско решење, уговор о коришћењу стана, власнички лист, решење о кућном броју итд.)

в. личну карту власника непокретности, односно писану изјаву власника непокретности са адресе на којој се врши пријављивање

г. доказ о уплаћеној накнади за пријаву пребивалишта

Пријаву пребивалишта малолетног лица подноси родитељ, односно старатељ или други законски заступник на прописаном обрасцу, приликом чега је потребно приложити следећа документа:

а. важећу личну карту родитеља или старатеља, односно другог законског заступника

б. важећу личну карту за малолетно лице старије од 16 година

в. извод из матичне књиге рођених; за малолетно лице млађе од 16 година, као и за малолетно лице старије од 16 година које нема важећу личну карту

г. уколико су родитељи разведени и примерак правоснажне пресуде о разводу брака, из које се види ком је од родитеља малолетно лице поверено на чување, старање и васпитање

д. доказ о уплаћеној накнади на име Републичке административне таксе за пријаву пребивалишта

Место боравишта је место у коме намераваате, по доласку у Републику Србију, привремено да боравите ван свог пребивалишта.

Повереништво за избеглице и миграције / Савет за миграције

По доласку у место будућег пребивалишта/боравишта неопходно је да се за помоћ обратите Повереништву за избеглице и миграције/Савету за миграције чије се просторије налазе у згради општине.

Они ће Вам пружити прву помоћ по доласку у локалну средину.

Неопходно је да будете евидентирани у Повереништву за избеглице и миграције, односно Савету за миграције и будете у сталном контакту са овим службама како бисте били правовремено информисани о програмима подршке и помоћи за повратнике по основу Споразума о реадмисији.

Повереништва за избеглице и миграције/Савети за миграције пружиће Вам:

- информације о службама и организацијама које Вам могу пружити помоћ
- савет и ургираће код надлежних локалних служби за решавање Ваших проблема и остваривање Ваших основних права
- помоћ за писање захтева, молби, дописа и прослеђивање истих надлежним институцијама и службама

Лична документа

С обзиром да је путни лист привремена исправа, потребно је да што пре започнете процес прибављања личне карте. Право на личну карту има сваки држављанин Републике Србије старији од десет година живота. Држављанин старији од 16 година живота који има пребивалиште на територији Републике Србије дужан је да има личну карту.

Лична карта се издаје на лични захтев. За дете, односно лице лишено пословне способности захтев за издавање личне карте подноси родитељ или други законски заступник (уз писмену сагласност другог родитеља).

Потребна документа за издавање личне карте:

- лична карта или друга важећа исправа - на увид
- извод из матичне књиге рођених (добива се у општинској управи, ако је упис извршен у матичне књиге са подручја АП Косова и Метохије); информацију можете добити од градске управе која извршава послове вођења матичних књига за подручје АП Косово и Метохија) - на увид
- уверење о држављанству Републике Србије (добива се у матичној служби у општини) – на увид
- уверење о пребивалиштву (добива се у полицијској управи)
- доказ о уплаћеној накнади за образац личне карте
- доказ о уплаћеној накнади на име трошкова техничке израде личне карте.

Законом о пребивалишту и боравишту грађана, у члану 17. овог закона, предвиђено је да уколико грађанин који има право на личну карту нема пријављено пребивалиште нити боравиште на територији Републике Србије, нити му се у складу са чланом 11. овог закона може решењем утврдити пребивалиште, ради издавања личне карте решењем му се утврђује боравиште. Боравиште утврђено решењем из става 1. овог члана може да траје најдуже две године од дана када је утврђено, односно од дана када је издата лична карта.

Центар за социјални рад

Центар за социјални рад обезбеђује:

- саветодавни рад и посредовање
- бесплатну карту до места пребивалишта у једном правцу у градским центрима за социјални рад
- једнократну новчану помоћ - само у центру за социјални рад у општини у којој имате пребивалиште
- привремени смештај - центар за социјални рад доноси решење о смештају лица у прихватилиште које може трајати до истека важења путног листа
- Народне кухиње обезбеђују један дневни оброк за угрожено становништво - у местима где постоје.

Здравствена заштита

Уз путни лист, повратницима је обезбеђен приступ хитној медицинској помоћи без новчане накнаде, који важи до регулисања статуса осигураника, односно до истека рока важења путног листа.

До регулисања статуса осигураника и члана породице осигураника, а у складу са чланом 162. *Закона о здравственом осигурању*, из буџета Републике Србије, односно аутономне покрајине, општине или града, лицима се обезбеђују средства за ову помоћ у зависности од тога где је здравствена помоћ пружена. Помоћ се пружа без партиципације и подразумева здравствену заштиту на примарном, секундарном и терцијарном нивоу, укључујући и неопходне лекове и медицинско-техничка помагала обухваћена пружањем хитне медицинске помоћи.

За редовну здравствену заштиту неопходно је прибавити здравствену легитимацију. На основу вашег здравственог осигурања и чланови ваше породице стичу право на здравствену заштиту.

У року од 30 дана, а најдуже 60 дана дужни сте да регулишете статус осигураника у складу са чланом 17. или 22. *Закона о здравственом осигурању*. За детаљне информације обратите се надлежним филијалама Републичког завода за здравствено осигурање (филијала у општини пребивалишта).

У члану 22, став 1, тачка 11. Закона о здравственом осигурању, прописано је да се осигураним лицима сматрају и лица ромске националности која због традиционалног начина живота немају стално пребивалиште, односно боравиште у Републици Србији, а нису обавезно осигурана у смислу чл. 17. овог закона.

Право на образовање

Родитељ/старатељ детета дужан је да упише дете у школу. Основна школа дужна је да упише дете на основу поднетог захтева родитеља/старатеља.

Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм је обавезан за сву децу узраста од 5 до 7 година и услов је за упис детета у први разред основне школе у Републици Србији. Програм је бесплатан, траје 4 сата дневно, најмање 9 месеци. Родитељ, односно старатељ, дужан је да упише дете у припремну васпитну групу при дечијем вртићу или основној школи која спроводи овај програм.

За пријаву је потребно:

- уверење о здравственом прегледу детета / потврда
- извод из матичне књиге рођених
- уверење о пријави пребивалишта / боравка за дете

Упис деце у основну школу

Родитељ/старатељ приликом уписа доставља потребну документацију:

- извод из матичне књиге рођених
- уверење о пребивалишту
- доказ о здравственом прегледу детета – прибавља се у дому здравља
- потврда да је дете похађало припремни предшколски програм

Када родитељ/старатељ поседује све неопходне документе, упис се врши на основу члана 90. *Закона о основама система образовања и васпитања*.

Уколико родитељ/старатељ не поседује потребна документа, деца се условно уписују у школу до нострификовања (признавања) стране школске исправе. То значи да је условни упис привремен и траје до доношења коначног решења о нострификацији, односно еквиваленцији. Овај упис врши се на основу члана 126. *Закона о основној школи* и члана 96. *Закона о средњој школи*.

Ако немате новчаних средстава обратите се за савет школи или Центру за социјални рад.

Деца ометена у развоју имају право на школовање у специјализованим установама.

Упис деце у средњу школу

Уколико је дете завршило 7. и 8. разред основне школе у иностранству није потребно да полаже квалификациони испит у Републици Србији за упис у средњу школу (осим за упис у Филолошку и Математичку гимназију и уметничке школе). Лице које је завршило основну школу у иностранству може да се упише у средњу школу уколико му се нострификује сведочанство о завршеној основној школи.

Нострификација (признавање стране школске исправе)

Родитељи деце повратника дужни су да, ради уписа деце у одговарајући разред, односно нострификације јавних исправа, прибаве страну школску исправу.

Накнадно прибављање школских диплома врши преко Министарства спољних послова, Дирекција за конзуларне послове, Кнеза Милоша 24-26, Београд.

Уз Захтев за признавање стране школске исправе потребно је приложити следећа документа:

- попуњен захтев за нострификацију
- оригинална сведочанства за све поједине разреде завршене у иностранству
- два примерка превода сведочанства последњег завршеног разреда у иностранству преведена од стране овлашћеног судског тумача
- ђачка књижица или потврда о похађању допунске наставе на српском језик у земљама где је иста организована
- доказ о уплати административне таксе која се упућује на рачун буџета Републике Србије

За нострификацију је задужено Министарство просвете, науке и технолошког развоја, пријемни шалтер (број 1) Управе за заједничке послове републичких органа, Немањина 22 у Београду.

За подносиоце захтева са пребивалиштем на територији Аутономне покрајине Војводине, Покрајински секретаријат за образовање и науку, Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад.

Уколико немате средства за таксу за нострификацију дипломе потребно вам је:

- уверење издато од стране Службе за запошљавање да сте пријављени као незапослено лице или
- уверење да сте прималац социјалне помоћи (издаје центар за социјални рад)
- уверење да не поседујете имовину (издаје Републичка управа јавних прихода у општинама)

Ове потврде пружају могућност подносиоцу Захтева да буде ослобођен од плаћања таксе за нострификацију дипломе.

Право на рад / Пријавите се на тржиште рада

Након регулисања личних документа повратник има право да се пријави Националној служби за запошљавање у месту пребивалишта и на тај начин постане корисних свих услуга које пружа ова служба.

Захтев за издавање радне књижице подноси се у општини пребивалишта (у одељењу за општу управу).

Уз захтев треба приложити:

- образац и непопуњену радну књижицу
- личну карту
- диплому о завршеном степену образовања (односно без дипломе ако се ради о неквалификованом лицу)

Са овереном радном књижицом, личном картом и дипломом лице се пријављује надлежној филијали Националне службе за запошљавање.

Пријавом на тржиште рада остварујете право на:

- обавештавање о могућностима и условима за запошљавање
- посредовање у запошљавању у земљи и иностранству
- професионалну оријентацију и саветовање о планирању каријере

Незапослени који имају право на материјално обезбеђење, у складу са законом имају право на накнаду трошкова слања пријаве за запослење и трошкове јавног превоза ради разговора о запошљавању са послодавцем.

Важне адресе и телефони

Институција	Контакт телефон	Адреса	Е-маил адреса/ Интернет страна
Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије	011/285-75-72	Народних Хероја 4, Нови Београд	kirs@kirs.gov.rs www.kirs.gov.rs
Канцеларија за реадмисију на аеродрому Никола Тесла	011/209-78-79	Београд	readmisija@kirs.gov.rs www.kirs.gov.rs
Канцеларија за људска и мањинска права	011/21-42-021	Београд	www.ljudskaprava.gov.rs
Министарство унутрашњих послова	011/360-2000	Булевар Михајла Пупина 2, Београд	info@mup.gov.rs www.mup.gov.rs
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	011/361-50-43	Немањина 22-26, Београд	kabinet@mpn.gov.rs www.mpn.gov.rs
Министарство спољних послова	011/306-8000	Кнеза Милоша 24-26, Београд	mfa@mfa.rs www.mfa.gov.rs
Дежурна служба граничне полиције	011/311-88-90		
Информације	11811		
Служба хитне помоћи	194		
Полиција	192		
Покрајински секретаријат за образовање и културу	021/48-74-566	Булевар Михајла Пупина 16, Нови Сад	ounz@vojvodina.gov.rs www.puma.vojvodina.gov.rs

Списак градских/општинских органа управе које извршавају послове вођења матичних књига за подручје АП Косова и Метохије:

Град/општина		Адреса	Контакт телефон
Врање	Гњилане Витина Косовска Каменица Ново Брдо	Пети Конгрес бр.1	017/410-838
Јагодина	Ђаковица Дечане	Краља Петра бр.6	035-224-636, лок. 261
Краљево	Косовска Митровица Србица Зубин Поток Вучитрн Звечан Лепосавић	Трг Јована Сарића бр.1	036/306-010
Крагујевац	Пећ Исток Клина	Светозара Марковића бр.76а	034/370-071
Крушевац	Призрен Ораховац Сува Рука Гора	Чупићева бр.13а	037/429-007
Лесковац	Урошевац Качаник Штимље Штрпце	Пана Ђукића бр. 9-11	016/255-351
Ниш	Приштина Подујево Глоговац Обилић Липљан Косово Поље	Николе Пашића бр. 24	018/200-404 018/200-405 018/200-241

Невладине организације

Правну, психосоцијалну и друге видове помоћи повратницима пружају:

Невладина организација	Контакт телефон	Адреса	Е-маил адреса/ Интернет страна
Група 484	011/ 2660-972	Пуковника Баџића 3, 11000 Београд	office@grupa484.org.rs www.grupa484.org.rs
Праксис	011/3444-486 011 3444-482	Алексе Ненадовића 7/III, 11000 Београд	bgoffice@praxis.org.rs www.praxis.org.rs
Диадикасија С.А	011/ 3342-115 036/ 315-760 018/ 253- 015	Београд- Трг Николе Пашића 12/7, Краљево -Хероја Маричића 47, Ниш - Епископска 26/4	info@pravnapomoc.org info.kv@pravnapomoc.org info.ni@pravnapomoc.org http://www.pravnapomoc.org
Екуменска хуманитарна организација (ЕХО)	021/ 466-588 021/6504296	Ђирила и Методија 21, 21000 Нови Сад	office@ehons.org www.ehons.org
Санџачки одбор за заштиту права и слободе	020/ 318 464 064/ 428-1771	1.мај 85/а, Нови Пазар, 36300 Србија	sanodbor@eunet.rs http://www.san-odbor.org
ФОНД	021/528-132	Булевар Михајла Пупина 25 21000 Нови Сад	fond@fondajnfort.rs www.fondajnfort.rs
Удружење повратника “Реинтеграција“	020-319 -534	37.Санџачке дивизије А/33 36300 Нови Пазар	office@reintegracija.org www.reintegracija.org
Удружење Рома Браничевског округа Ромска Регионална канцеларија националног Савета ромске националне мањине	012/213-783	Ул. Звишка бр.13 12000 Пожаревац	urbo.po@open.telekom.rs

Влада Републике Србије

Савет за интеграцију повратника
Комесаријат за избеглице и миграције

РЕАДМИСИЈА

Издавање ове брошуре омогућено је у оквиру пројекта „Подршка Националној координацији реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији- фаза 2” који подржава Влада Швајцарске (преко Швајцарске агенције за развој и сарадњу).

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC